

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA**

Enhet 1

DOM
2017-05-30
Meddelad i Uppsala

Mål nr
1704-17

KLAGANDE

Barhm Hemejan, 660701-2496
Dragverksgatan 56
724 74 Västerås

Ombud: Josef Benauda
Kraft Assistans AB
Varuvägen 9
125 30 Älvsjö

MOTPART

Försäkringskassan
Processjuridiska enheten
103 51 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Försäkringskassans beslut den 27 januari 2017, diariernr 57656-2016

SAKEN

Assistansersättning; nu fråga om personkretstillhörighet enligt lagen
(1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet och förklarar att Barhm Hemejan tillhör personkretsen enligt 1 § 3 LSS.

Förvaltningsrätten upphäver det överklagade beslutet och återförvisar målet till Försäkringskassan för prövning av Barhm Hemejans rätt till assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken.

Dok.Id 210889

Postadress Box 1853 751 48 Uppsala	Besöksadress Kungsgatan 49	Telefon 018-431 63 00 E-post: forvaltningsratteni uppsala@dom.se www.forvaltningsratteni uppsala.domstol.se	Telefax 018-10 00 34	Expeditionstid måndag–fredag 08:00-16:00
---	--------------------------------------	--	--------------------------------	---

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M

Försäkringskassan beslutade vid omprövning den 27 januari 2017 att inte ändra beslutet från den 8 augusti 2016 om att inte bevilja Bahrm Hemejan assistansersättning. Som skäl angavs bl.a. att Bahrm Hemejan inte tillhör personkretsen enligt 1 § 3 LSS. Underlaget styrker inte att hans funktionsnedsättning är så omfattande och av sådan karaktär att han omfattas av 1 § 3 LSS. Vid konsultation med försäkringsmedicinsk rådgivare inför beslutet den 8 augusti 2016 framgick att funktionsnedsättningen är varaktig i vänster arm på grund av amputationen. Det framkommer dock ingenting som visar på ett omfattande, stort behov. Funktionsnedsättningen i vänster arm bedöms varaktig, dock inte skadan i höger arm eftersom funktionsnedsättningen i höger arm är av varierande grad.

Barhm Hemejan överklagar beslutet och yrkar att förvaltningsrätten ändrar Försäkringskassan beslut och förklarar honom tillhöra personkretsen enligt 1 § 3 LSS. Han anför bl.a. följande. Enligt förarbeten ska funktionshindren vara varaktiga, dvs. inte vara av tillfällig art eller mer övergående natur (prop. 1992/93:159, avsnitt 14:1, s. 169). Praxis bekräftar att det inte finns någon fast tidsgräns för vad som ska anses vara ett varaktigt funktionshinder enligt 1 § 3 LSS. Det är viktigt att titta på utredningen i sin helhet för att bedöma personkretsen. Rehabilitering är en av de omständigheter som kan läggas till grund för bedömningen men att pågående rehabilitering eller behandling är inte ensamt skäl för att anse att funktionshindret inte är varaktigt (Kammarrätten i Stockholm mål nr 4091-12, Kammarrätten i Jönköping mål nr 244-13 och Kammarrätten i Göteborg mål nr 8091-12).

De medicinska underlagen i ärendet styrker att funktionsnedsättningen i höger arm är varaktig. Det är inte längre aktuellt med operation av armen.

Det är anmärkningsvärt att Försäkringskassans försäkringsmedicinska rådgivare går emot samtliga intyg och gör en helt annan bedömning.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

I 3 § LASS framgår att den som omfattas av 1 § 1-3 LSS har, utom i fall som anges i 4 §, rätt att för sin dagliga livsföring få assistansersättning enligt denna lag om han eller hon har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov under i genomsnitt mer än 20 timmar i veckan.

För att tillhöra personkretsen i 1 § 3 LSS ska den enskildes fysiska eller psykiska funktionshinder vara varaktiga och inte uppenbart bero på normalt åldrande, vara stora och förorsaka betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Enligt förarbetena till lagen (prop. 1992/93: 159 s. 55 f, s.168 f) omfattar personkretsen enligt 1 § 3 LSS t.ex. människor med uttalade förflamningar eller svårartade och invalidiserande effekter av sjukdomar som diabetes eller hjärt- och lungsjukdomar samt människor med grava syn- och hörselsador. Funktionshindret ska ha en sådan karaktär eller omfattning att det starkt påverkar flera viktiga livsområden samtidigt, t.ex. boende, fritid eller behov av habilitering eller rehabilitering. Det gäller t.ex. om en person till följd av funktionshinder dagligen är mycket beroende av hjälpmedel eller har återkommande behov av annan person hjälp för den dagliga livsföringen i boendet, i utbildningssituationen, på arbetet, på fritiden eller för att förflytta sig, för att meddela sig med andra eller för att ta emot information. Vidare ska funktionshindren vara varaktiga, dvs. inte vara av tillfällig eller mer övergående natur. Med betydande svårigheter i den dagliga livsföringen menas att den enskilde inte på egen hand kan klara vardagsrutiner som t.ex.

hygien, toalettbestyr, påklädning, mathållning, förflyttning inomhus/utomhus, sysselsättning och nödvändig träning och/eller behandling. Det kan även handla om att förstå sin ekonomi eller göra sig förstådd. Vad gäller begreppet omfattande behov av stöd eller service kan det röra sig om behov av hjälp med toalettbesök, påklädning, matlagning, skrivning och läsning, kommunikation, förflyttning, sysselsättning och rekreation m.m. Behovet ska bedömas med beaktande av insatser från hela samhället, inte bara insatser enligt LSS. I begreppet omfattande behov av stöd eller service kan ligga både kvantitativa och kvalitativa aspekter vilket innebär att den enskilde i allmänhet har ett dagligt behov av långvarigt eller upprepat stöd. I vissa fall kan det behövas återkommande insatser av så speciell art att de trots mindre tidsåtgång är att betrakta som omfattande. En persons behov av stöd eller service måste alltid ske utifrån en sammanvägning av medicinska, sociala och psykologiska faktorer.

Utredningen

Av det medicinska underlaget i utredningen framgår att Barhm Hemejans vänster arm amputerades 1982 och att han idag har rotatorcuffsyndrom samt impingementsyndrom i höger axel. År 1992 drabbades han av en fraktur i stumpen på vänster arm samt en skada i höger skuldra. Han lider av daglig värk samt smärta i höger axel vid rörelser och belastning och han kan inte lyfta armen mer än handen till axelnivå. Operation av höger arm har diskuterats men hans begränsningar i höger arm kommer med all sannolikhet att till stor del bestå även efter operation. Överläkaren Jan-Robert Wisniewski framhåller i intyg daterat den 3 mars 2016 att Barhm Hemejans besvär är varaktiga och att hans arm inte kommer att bli 100 % funktionell efter en operation. Det är inte säkert att han blir återställd även om rotatorcuffen sutureras då man på förhand inte kan veta vilken kvalitet densamma har. Det är heller inte alla rotatorcuffar som går att resuturera. Hans besvär är mest troligt varaktiga och prognosen är att hans bekymmer av varierande grad

kvarstår vare sig operation sker eller inte. Hans behov av personlig assistans bedöms således kvarstå framöver oavsett operation.

Enligt utlåtande från arbetsterapeuten Anna Ahlbom daterat den 30 mars 2016 har ADL-bedömning utförd samma dag visat på kraftigt nedsatt aktivitetsförmåga relaterat till den mycket begränsade funktionen i höger arm/hand. Besvären är varaktiga och funktionen i hans högra arm kommer sannolikt inte att förbättras över tid. Då han saknar vänster arm samt har en skada i höger arm är han mycket begränsad i sina dagliga aktiviteter.

Förvaltningsrättens bedömning

Det är i målet ostridigt att Barhm Hemejan har ett funktionshinder som medför ett stödbehov. Frågan i målet är om Barhm Hemejan ska anses tillhöra personkretsen i 1 § 3 LSS.

För att omfattas av 1 § 3 LSS ska ett funktionshinder vara varaktigt. Det framgår av förarbetena till LSS (prop. 1992/93:159 s. 56) att med begreppet varaktigt ska förstås att funktionshindret inte ska vara av tillfällig eller mer övergående natur. Lagen bör i första hand syfta till att tillförsäkra personer med livslånga eller mycket långvariga funktionshinder det särskilda stöd som de behöver för att bygga upp och bibehålla levnadsvillkor som är likvärdiga med andra människors. Vidare framgår av 1 § 3 LSS att funktionshindret ska vara stort och förorsaka betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd och service.

Försäkringskassans försäkringsmedicinska rådgivare har vid gruppkonsultation den 10 juni 2016 bedömt att funktionsnedsättningen i vänster arm är varaktig med anledning av amputationen men att funktionsnedsättningen i höger arm inte kan anses varaktig då den är av varierande grad. Vidare be-

dömde den försäkringsmedicinska rådgivaren att det inte finns något i de medicinska underlagen som visar på ett omfattande, stort behov.

Förvaltningsrätten anser dock att det medicinska underlaget i utredningen ger stöd för att Barhm Hemejans funktionshinder är varaktigt i enlighet med 1 § 3 LSS då det klart framgår att hans arm inte kommer att bli helt återställd efter en eventuell operation. Prognosen är enligt läkarutlåtande daterat 3 mars 2016 att Barhm Hemejans besvär i varierande grad kommer att kvarstå postoperativt och att de således är varaktiga. Det finns heller ingen garanti för någon förbättring över huvud taget, vilket även det framgår av läkarintyg daterat 3 mars 2016.

Det framgår i utredningen att Barhm Hemejan har kraftigt inskränkt rörlighet i axel, armbåge, handled och fingrar och att han inte på egen hand kan klara av sin dagliga livsföring i form av bl.a. hygien, måltider, av- och påklädning, städa, låsa upp/öppna dörrar, inköp, m.m. Han klarar inte heller att på egen hand träna axeln och hantera armprotesen. Det är således visat att hans funktionshinder är stort och att han har betydande svårigheter i den dagliga livsföringen. Hans funktionshinder är otvivelaktigt av sådan omfattning att det påverkar hans liv på alla plan. Han lider även av daglig värk samt smärta i höger axel vid rörelser och belastning av höger arm.

Förvaltningsrätten konstaterar vidare att han måste anses ha ett omfattande behov av särskilt stöd eller service då han har ett återkommande behov av särskilt stöd för att klara aktiviteter i sin dagliga livsföring som andra kan klara på egen hand. Behovet av stöd föreligger dagligen och i olika situationer.

Mot bakgrund av det medicinska underlaget i utredningen finner förvaltningsrätten att det är klarlagt att Barhm Hemejans funktionshinder är varaktigt, stort och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och

därmed ett omfattande behov av stöd eller service. Barhm Hemejan ska således anses tillhöra personkretsen enligt 1 § 3 LSS. Försäkringskassan har inte haft fog för sitt beslut. Förvaltningsrätten ska därför bifalla överklagandet och upphäva Försäkringskassan beslut. Det ankommer på Försäkringskassan att pröva om övriga förutsättningar för rätt till assistansersättning föreligger.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3104/1 A)

Elisabet Andersson

f.d. rådman

Nämndemännen Sten Arnekrans, Ann Avdic och Håkan Sjöblom har deltagit i avgörandet.

Målet har beretts av föredragande juristen Charloth Johansson.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom två månader** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om

de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

Sista dagen för överklagande är i regel den dag som genom sitt tal i månaden motsvarar den dag Ni fick del av beslutet. Om Ni fick del av förvaltningsrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om Ni fick del av beslutet en dag med ett tal i månaden som inte finns i slutmånaden löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag. Om Ni fick del av beslutet t.ex. den 31 juli måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 september.

Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.